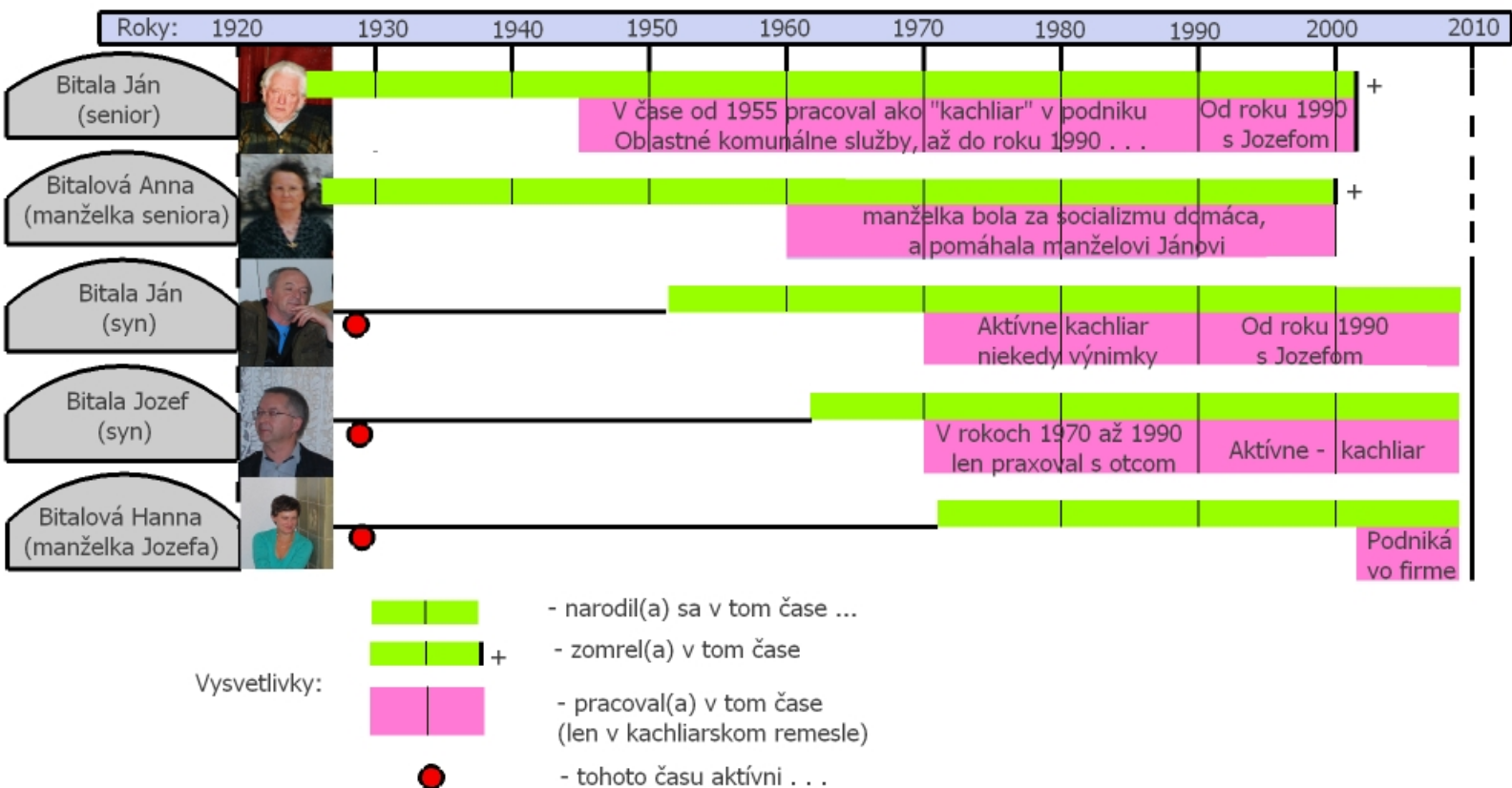

História kachliarstva u Bitalovcov

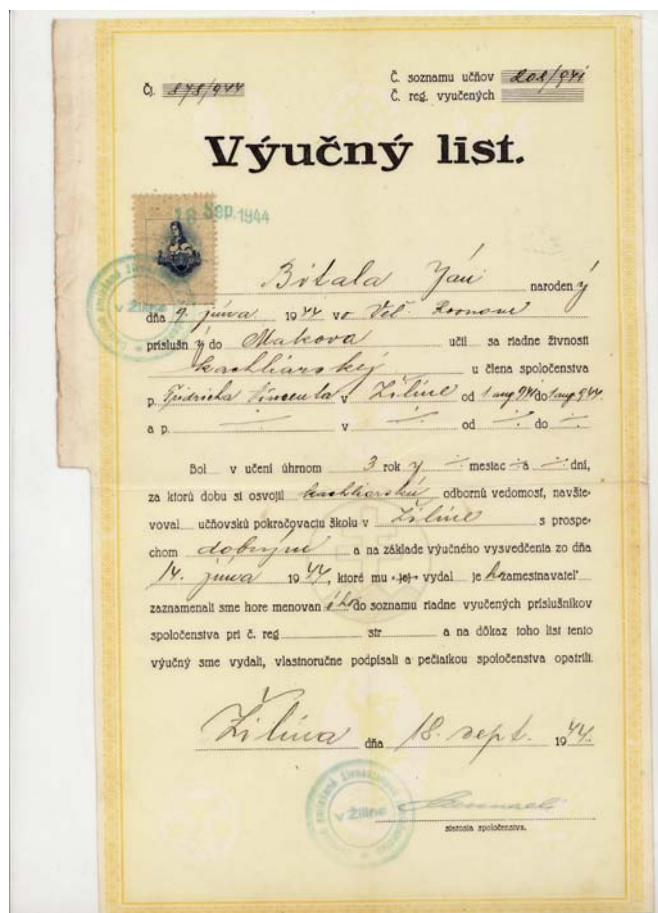

Ján Bitala, narodil sa 1925. V roku 1944 sa vyučil za kachliara v Žiline

u nemeckého kachliara Vincenta Fridricha. Od tohto roku sa začal venovať tomuto remeslu. V časoch socializmu existoval podnik

Oblastné komunálne služby, u nás so sídlom v Bytči. V tom čase až po pád komunizmu tj. do roku 1989 mal senior Ján na starosti „Kachliarstvo“. Kachliarstvo mal 1 km od svojho bydliska, kde kedysi bola drevená hala pre ovce a volalo sa to i ovčín. I v čase „kachliarstva“ ešte tejto dielne ostávala stále prezývka „ovčín“ (vid' dole nižšie foto). V tom čase staval prevažne šporáky a kachľové izbové pece

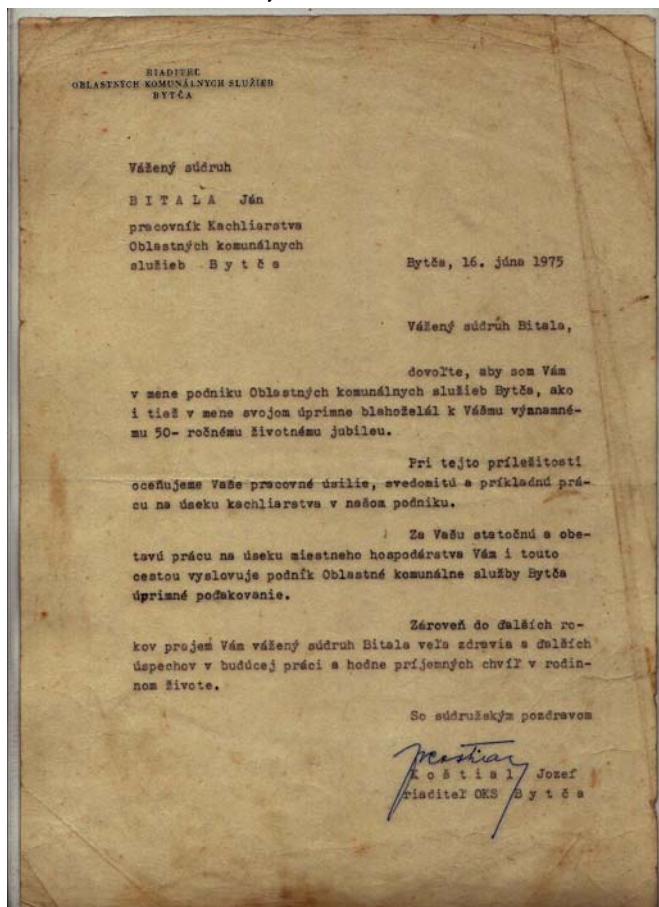
stojaté v okolí Bytče, ako Hvozdnica, Štiavnik, Papradno, Stupné, Jasenica, Maríková, Vysoká/Kysucou, na Morave a samozrejme i v iných okolitých dedinách cca asi 50 km od miesta bydliska. Pri prácach majster kachliar zaučil i synov Jána a Jozefa. Títo už cez každé letné školské prázdniny museli s ním povinne pracovať 1 mesiac ako deti ☺, kde po tomto čase sa naučili kachliarske remeslo.

Manželka seniora Anna

Bitalová, narodená v roku 1926. Bola v čase socializmu ako domáca, ale aj ona pri tom pomáhala manželovi, chodila pomáhať doma pri osekávaní predpríprava keď sa potom malo dostať i rôzne vyznamenania za

s ním priamo na stavby, alebo mu a brúsení kachlíc, ako ísť na stavbu. Majster kachliar chod tohto remesla, ktoré v tom čase na Slovensku upadalo, ale on naopak ho rozvíjal, o čom svedčí i veľa jeho realizácií, ktoré sa používajú aj ešte dodnes. Sám dokázal i vymyslieť celkom dokonalý systém tzv. podkovy, tzv. na letné a zimné vykurovanie, na čo sa napájajú radiátory, a tento systém používa firma doteraz. Otec si sám aj so synmi chodil na kachlice do Letovic, kde táto fabrika má už vyše 100-ročnú tradíciu, a synovia pokračujú v spolupráci a odbere kachlíc doteraz s uvedenou firmou. Majster robieval vždy šporák, pec, alebo krb (krbov menej) asi 4 dni. V čase prác nikdy zásadito nepil žiaden alkohol. Potom vždy po práci, až po ukončení stavby si už

vypil, a obyčajne sa vždy opil ☺ . Takí boli i iní kachliari na Slovensku, proste volali ich ako „páni“, či „majstri“, vždy boli vážení, lebo uvedené remeslo sa museli dôkladne naučiť a dôkladne ho i prevádzkať, ak chceli byť úspešní, či uznávaní.

Syn Ján Bitala, narodený v roku 1952. V rokoch 1970-80-90 pomáhal otcovi i syn Ján, kde neskôr Ján vytvoril ďalšiu partiu kachliarov (partia sa vždy skladala z kachliara a pomocníka). Vyučil sa za kachliara v roku 1971 u Okresného stavebného podniku Žilina. Syn Ján v tom čase býval v Hrabovom pri Bytči, kde dochádzal do Veľkého Rovného za

prácou a odtiaľ vždy na miesto stavby prác - ku zákazníkovi.

Organizácia Okresný stavebný podnik Žilina

VÝUČNÝ LIST č. X/11-13/1971.

Ján Bitala
 narodený(á) dňa 26. októbra 1952 v Veľkom Rovnom okres Žilina
 ktorý(á) uzavrel(a) učebnú zmluvu s Oblasťné komunálne služby Bytča
 vykonal(a) pred skúšobnou komisiou záverečnú učňovskú skúšku z učebného odboru
0601- murár - kachliar
 s celkovým prospechom prospechl s vyznamenaním
 čím preukázal(a) požadované vedomosti a zručnosť a splnil(a) tak podmienku podľa § 228
 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb.

Pečiatka Žilina dňa 26. augusta 1971.

Okresný stavebný podnik
 ŽILINA

Pečiatka
 predseda skúšobnej komisie

Celkový prospech:	1. prospel(a) s vyznamenaním	2
SEVT - 49 454 1	X/69	

Ročník 2008 (vydaný 1.12. 2007)

Cech kachliarov a krbárov Slovenskej republiky
 Mickiewiczova 4, 811 08 Bratislava,

udeľuje

Certifikát

ktorým potvrdzuje, že spoločnosť (pán)

Ján Bitala
 Veľké Rovné 1019
 PSČ: 013 62

riadnym členom a čestným členom
 je

Cechu kachliarov a krbárov Slovenskej republiky

Pečiatka
 predseda cechu

Pečiatka
 Cech kachliarov a krbárov SR
 Mickiewiczova 4, 811 08 Bratislava, IČO: 307 95 664
 so zastávaním vo Veľkom Rovnom 1024
 tel.: 091 55 82 20 28

Syn Jozef Bitala, narodený v roku 1962. V rokoch 1989, ešte pred prevratom d'alší syn Jozef si založil firmu. V tých časoch sa zúčastnil v 1-vej výstavy Země živitelka v Českých Budějoviciach, kde vystavoval prvé prenosné pece, ktoré mu pomohol zhotoviť otec Ján. Od toho času Jozef začal aktívne podnikat' v kachliarčine. V začiatku 90-tych rokov mu maximálne stúpili zákazky, a otec Ján so synom Jánom mu nestačili s prácou pokryť uvedenú výrobu. Syn Jozef sa začal v tom čase dopytovať po Slovensku aj za d'alšími kachliarmi, ktorí mu mali pomôcť v prácach. I keď zohnal kachliarov, ktorí aj boli vyučení, uvedené nemuselo byť vždy dobré v podnikaní, lebo nie je kachliar ako kachliar, a každý kachliar bol iný, a Jozef nemusel vedieť, čo sa v ňom skrýva či po pracovnej, alebo inej stránke.

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Hiboká 2, 813 30 Bratislava

Na základe odporúčania Akreditačnej komisie pre rekvalifikáciu MŠ SR, v súlade so
zákonom č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti
v y d á v a

KREDIT

Číslo. 1108....

INŠTITÚCIU: Jozef Bitala BIJOZ

ADRESA, PSČ: 013 62 Veľké Rovné 1019

PRE KURZY: 1.RK - Kachliar, výroba sporákov, pecí a krbov
- 1 318 hod.

V Bratislave 20. 3. 1997

predseda akreditačnej komisie

pekného kachliarskeho remesla. Tento kredit mu bol stanovený s počtom hodín 1.318. S týmto vyučovaním pokračujú vo firme doteraz, a noví uchádzači majú o toto klasické staré remeslo uvedené čím d'alej väčší záujem. Jozef si potom neskôr v rokoch 1998 - 1999 tiež zhotovil rekvalifikačný kurz na toto kachliarske remeslo. Jozef až v začiatkoch rokov 2000 si vychoval

A tak i v čase podnikania v rokoch 1990 až 1998 sa vyskytli sem - tam i nejaké problémy. Keď videl, že nemôže s kachliarom spolupracovať, tak pracovný vzťah musel ukončiť, a zase musel hľadať. A vyučenie? Naučili veľa ľudí, a každý chceli potom napodobňovať „kachliarov“ a zase problém. Jozef taktiež požiadal Ministerstvo školstva v rokoch 1997, aby mu bol pridelený kredit na výučbu tohto remesla, a Jozefovi tento kredit bol aj udelený, kde bol ako prvý a sám na Slovensku začal s vyučovaním tohto

Absolvent rekvalifikačného kurzu
„kachliar“

Jozef Bitala
nar. 23. 10. 1962
RČ: 621023/7055
Veľké Rovné 1019
PSČ: 013 62

Kurz absolvovaný: od 15. 05. 1998 do 31. 9. 1999

Počet hodín: 130 hod. (teória)
1.188 hod. (prax)
Spolu: **1.318 hodín**

Spôsob ukončenia: záverečnou skúškou

Výsledky skúšky: prospel

Previdenie RK vydané MŠ SR, dňa 20.03.1997, a validácie získané na základe paragrafu 387/1996 Z.z. o zamestnanosti, číslo kreditu 1108.

Validácia overená:
21. 9. 1999

pracovníkov pre svoju firmu, s ktorými sa konečne „usalašil“. Čiže trvalo cca jedno desaťročie, kým rozbehol firmu tak, ako kedysi podnikal kvalitne jeho otec.

Matka zomrela v roku 2000 a otec v roku 2002. Až do tohto roku otec aktívne pomáhal synovi Jozefovi, a to v prenosných šporákoch a peciach, kde otec už nechcel chodiť stavať po zákazníkoch mimo domova, nakoľko bol už starší. Po smrti otca Jána, sa k Jozefovi pripojil brat Ján, s ktorým mu pomáha doteraz.

Na základe rozhodnutia o vydaní potvrdenia o akreditácii Akreditačnej komisie Ministerstva školstva Slovenskej republiky pre ďalšie vzdelávanie, v súlade so zákonom č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení zákona č. 567/2001 Z. z.

vydáva

POTVRDENIE O AKREDITÁCII

Číslo: 2025/9047/2005/227/1

Vzdelávacia ustanovizeň: Cech kachliarov, krbárov, peciarov Slovenskej republiky

Adresa, PSČ: Dunajská 20, 811 08 Bratislava – Staré Mesto

Pre vzdelávaciu aktivitu:

Kachliar, výroba šporákov, pecí a krbov – 1 318 hod.

Bratislava 12. apríl 2005

predseda akreditačnej komisie

Manželka
Hanna
Bitalová,

narodená 1971. Od roku 2002 sa tiež pridala k manželovi Jozefovi, a k Jánovi. Je tiež spoločníčkou vo firme Kachliarstvo a krbý. V rokoch 2004 si Jozef za pomoci aj iných kachliarov zo Slovenska vytvoril Cech kachliarov a krbárov Slovenskej republiky (www.cechkachliarov.szm.sk), kde ho na ustanovujúcom Valnom zhromaždení zvolili za predsedu cechu. V uvedenom cechu riešia problémy kachliarov, pomáhajú im.

V uvedenom cechu nám bol pridelený kredit na výučbu kachliarskeho remesla. Nakoľko na Slovensku vznikol v rokoch 2000 aj učebný obor „kachliar“, školstvo má s týmto i tak problémy, nakoľko nemá kvalifikovaných učiteľov praxe na toto remeslo. Z toho dôvodu sme začali nadväzovať i spolupráce so školami, kde im dávame túto prax. I keď sa školstvo ocitá v tomto čase, že nemá dost' finančných prostriedkov, sme sa rozhodli pomôcť, že niektorým sme venovali túto prax zdarma, navyše sme poskytli pre žiakov zdarma ubytovacie priestory pri učení, až môžu dobre odborne dokončiť tento učebný odbor „kachliar“.

DOHODA

o vykonávaní odbornej praxe žiakov Združenej strednej školy obchodu a služieb, Kežmarok v školskom roku 2007/2008

Združená stredná škola obchodu a služieb v Kežmarku, ul. Garbiarska 1, zastupená riaditeľkou školy PhDr. Martou Sabolovou

a
Cech kachliarov a krbárov SR, v zastúpení p. Jozefom Bitalom, Mickiewiczova 4, Bratislava

uzatvárajú

túto dohodu o vykonávaní bezplatnej odbornej praxe žiakov ZŠŠOS, Kežmarok

A/ Povinnosti školy:

- 1/ Oboznámiť žiakov s poslaním praxe, pripraviť ich na prácu, ktoré budú vykonávať, poučiť o správaní sa na praxi a dodržiavaní bezpečnostných predpisov.
- 2/ Zabezpečiť potrebný pedagogický dozor, ktorí bude zodpovedný za žiakov počas celého pobytu na odbornej praxi.
- 3/ Spolupracovať so zodpovednými zamestnancami organizácie pri riešení všetkých otázok súvisiacich s praxou.
- 4/ Kontrolnou činnosťou a riadením odbornej praxe sú poverení zamestnanci školy: Ing. Mašteniková
- 5/ Škola sa zaväzuje, že počas trvania pracovného pomeru p. Jána Kellnera, majstra OV, bude využívať vedomosti a zručnosti nadobudnuté počas odbornej praxe len na účely ďalšej výuky žiakov učebného odboru kachliar na našej škole.
- 6/ Zabezpečiť u žiakov pracovný odev, a pracovnú obuv a základné pracovné náradie.

B/ Povinnosti organizácie:

- 1/ Zamestnávať žiakov praktickými činnosťami, ktoré im umožnia overiť si teoretické poznatky získané v škole. Pracovná doba je 6 hod. denne. Žiaci budú vykonávať prácu bez nároku na mzdu. Po vzájomnej dohode s pedagogickým pracovníkom zabezpečiť žiakom aj teoretickú výuku v popoludňajších hodinách.
- 2/ Poučiť žiakov o bezpečnostných a hygienických predpisoch.
- 3/ Zodpovedať za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci žiakov počas praxe.
- 4/ Umožniť obvyklým spôsobom žiakom i pedagogickému zamestnancovi vstup do objektu.
- 5/ Riadením odbornej praxe v zamestnávateľskej organizácii, t.j. Cech kachliarov a krbárov SR, prevádzka Veľké Rovné, Madzin 1024, je poverený p. Bitala Jozef.
- 6/ Zabezpečiť prax pre žiakov: 2. C – učebného odboru 3673 2 - kachliar

viď príloha

v termíne od 18. 02. 2008 do 29. 02. 2008 vrátane.

V Kežmarku 14. 02. 2008

Za organizáciu

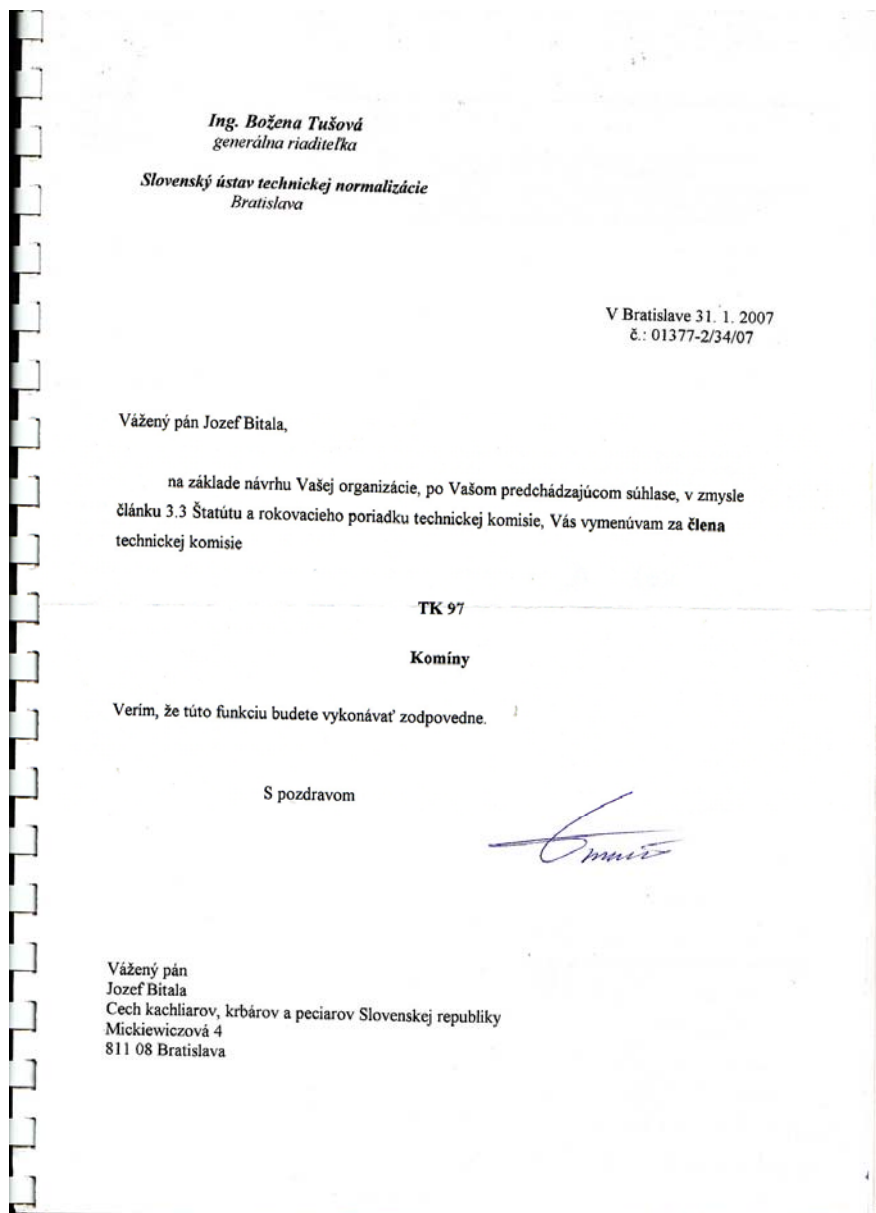

Za ZŠŠOS, Kežmarok

Združená stredná škola
obchodu a služieb
Garbiarska 1
060 01 KEŽMAROK

J. Sabolová

V rokoch 2006 sa začali v Českej republike tvoriť normy pre kachliarov. To isté

čakalo i nás, a tak Jozef bol menovaný za člena technickej komisie na Slovenskom ústave technickej normy v Bratislave v roku 2007.

Jozef obdržal v roku 2007 čestný list za zásluhy pri obnovení učebného odboru „kachliar“, ktorý mu odovzdali na ustanovujúcom sneme Ing. Šalvata a Ing. Hlobil.

Jozef sa potýkal aj s problémami okolo komínov, a preto si v rokoch 2007 urobil rekvalifikačný kurz na remeslo „kominár“, nakoľko toto remeslo je úzko spätá s remeslom kachliar.

Čiže ku koncu by

sme chceli zhrnúť, že tohto času sme 3-ja Bitalovci vo firme, kde máme svoj team pracovníkov. Otec s matkou nám dali dobré základy k tomuto peknému remeslu, a veríme, že toto budeme predávať ďalej, i keď vieme, že s vyučovaním si zväčšujeme konkurenciu voči sebe, ale tá nám momentálne nevádí. Je veľkým kladným prínosom i prax v uvedenom remesle, a tvrdíme, že kachliar sa učí celý život, a celý život sa stretáva s rôznymi stavbami, s ktorými by si mal vždy hlavne kladne poradiť. A ak sa i niekedy niečo stane, tak doporučujeme vždy, aby došlo k obojstrannej komunikácii, kachliar - zákazník.

Jozef Bitala